

ثبت سیستم ادواری خرید کالا:

اصولا در واحدهای بازرگانی وجه نقد یا نقدینگی از اهمیت خاصی برخوردار است چرا که نقطه عطف در خرید و فروش کالا می باشد یا در حقیقت چرخه فعالیت يك واحد بازرگانی با وجه نقد شروع می شه .
اکنون فرض کنید که شرکت وحید و حمید به خرید و فروش کامپیوتر اشتغال دارند و این شرکت کامپیوترهایی را که به قصد فروش خریداری می کند

مثال :

شرکت وحید و حمید در تاریخ ۸۴/۱/۱ تعداد ۱۰ دستگاه کامپیوتر به مبلغ هر واحد ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری می نماید با فرض اینکه سیستم موجودی کالا در این شرکت ادواری باشد ثبت خرید به شکل زیر در دفتر روزنامه انجام میشود :

فرض اول : شرکت کامپیوترهای فوق را به صورت نقدی خریداری نماید .

تاریخ	شرح	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
۸۴/۱/۱	خرید کالا بانک / صندوق بابت خرید کالا به صورت نقدی	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰

فرض دوم : شرکت وحید و حمید خرید کالای خود را به صورت نسیه انجام داده باشد .

تاریخ	شرح	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
۸۴/۱/۱	خرید کالا حسابهای پرداختی بابت خرید کالا به صورت نسیه	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰

تخفیفات نقدی خرید:

ممکن است در زمان خرید از فروشنده تخفیف گرفته شود در این حالت عملیات حسابداری تخفیفات کالا به شرح زیر عمل میشود :

در خرید کالا دو نوع تخفیف وجود دارد :

- ۱ - تخفیف تجاری
- ۲ - تخفیف نقدی خرید

۱ - تخفیف تجاری (تخفیف کمیّت)

این نوع تخفیف معمولاً مربوط به حجم خرید زیاد می باشد به اینصورت که هر چه کالای بیشتری خریداری شود به خریدار درصدی تخفیف داده خواهد شد و این باعث می شود که بهای تمام شده هر واحد کالای خریداری شده پایین تر شود . با توجه به مطالب بالا در حسابداری حسابی برای تخفیفات تجاری و همچنین ثبت حسابداری برای این نوع از تخفیفات وجود ندارد به عبارت دیگر تخفیفات تجاری در دفاتر ثبت نمیشوند و ثبت خرید ها در دفاتر حسابداری بر اساس قیمت خالص خرید (قیمت خرید پس از کسر تخفیف تجاری خرید) انجام می شود .

به عنوان مثال اگر شرکت وحید و حمید ۵ دستگاه کامپیوتر خریداری می کردند هیچ تخفیف تجاری به آنها تعلق نمی گرفت و بهای تمام شده هر دستگاه ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال تمام می شد ولی با توافق فروشنده اگر این موسسه ۱۰ دستگاه خریداری نماید ۱۰ درصد تخفیف تجاری به آن تعلق می گیرد که در اینصورت بهای تمام شده هر واحد ۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال تمام خواهد شد .
بنابراین خرید ۱۰ دستگاه کامپیوتر را شرکت وحید و حمید به صورت زیر ثبت می کند :

فرض اول : این شرکت کامپیوترهای فوق را به صورت نسیه خریداری کند .

تاریخ	شرح	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
۸۴/۱/۱	حساب خرید کالا حسابهای پرداختی بابت خرید کالا به صورت نسبه	۴۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۵,۰۰۰,۰۰۰

فرض دوم : این شرکت کامپیوترهای فوق را به صورت نقدی خریداری کند .

تاریخ	شرح	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
۸۴/۱/۱	حساب خرید کالا	۴۵,۰۰۰,۰۰۰	
	حساب بانک/صندوق بابت خرید کالا به صورت نقدی		۴۵,۰۰۰,۰۰۰

۲ - تخفیف نقدی : Cash Discounts

این نوع تخفیف در فروشهای نسبه است و ربطی به حجم خرید ندارد فقط برای تشویق خریدار نسبت به تسویه زودتر بدهی خود یک شرط قرار میدهند که چنانچه خریدار زودتر از موعد نسبت به تسویه بدهی خود اقدام نماید مبلغی به عنوان تخفیف از بدهی وی کسر گردد . تخفیفات نقدی بر خلاف تخفیفات تجاری در دفاتر ثبت میشوند و در اینجا سعی میکنم با یک مثال مطلب را روشن نمایم.

مثال :

شرکت وحید و حمید در تاریخ ۸۴/۱/۱۵ تعداد ۵ دستگاه کامپیوتر به بهای هر دستگاه ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال را به طور نسبه ۶۰ روزه خریدار کردند و با توافق فروشنده اگر این شرکت بدهی خود را ۲۰ روزه تسویه نماید ۱۰ درصد به او تخفیف تعلق خواهد گرفت .
توضیح اینکه : اصطلاحاً این تخفیف به صورت (ن / ۶۰ - ۱۰ / ۲۰) نوشته میشود و به صورت (نسبه ۶۰ روزه ۱۰ درصد ۲۰ روزه) خوانده میشود .
طریقه ثبت رویداد بالا به صورت زیر می باشد :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۱/۱۵	خرید کالا	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	
	حسابهای پرداختی بابت خرید کالا به طور (ن/۶۰- (۲۰/۱۰)		۲۵,۰۰۰,۰۰۰

فرض الف) اگر شرکت وحید و حمید بتواند در موعد مقرر بدهی خود را پرداخت نماید و از تخفیف استفاده نماید :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۲/۴	ح - پرداختی	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	

۲,۵۰۰,۰۰۰		تخفیف نقدی خرید	
۲۲,۵۰۰,۰۰۰		بانک / صندوق	
		بابت تسویه بدهی و استفاده از تخفیف	

فرض ب) اگر شرکت وحید و حمید نتواند در موعد مقرر بدهی خود را پرداخت نماید :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۳/۱۵	ح - پرداختنی	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	
	بانک / صندوق		۲۵,۰۰۰,۰۰۰
	بابت تسویه بدهی خرید ۵ کامپیوتر		

برگشت از خرید و تخفیفات:

در مواردی ممکن است خریدار پس از خرید کالا متوجه شود که کالای خریداری شده مطابق با کالای درخواستی او نبوده یا اینکه کالا دریافت شده معیوب است در این حالت دو راه وجود دارد یا کالا به فروشنده برگشت داده میشود یا اینکه خریدار با فروشنده به توافق میرسد که کالای معیوب را با تخفیف خریداری نماید که ثبت عملیات حسابداری آن به شرح زیر است .

حالت اول:

مثال :

در تاریخ ۸۴/۱/۱۷ شرکت وحید و حمید پس از خرید ۵ عدد کامپیوتر (در میحث قبل) متوجه شد که يك عدد از آنها دارای عیب است لذا با فروشنده به توافق رسید که کالای مذکور را برگشت دهد لذا ثبت حسابداری زیر را در حسابهای خود انجام میدهد (کامپیوترها به صورت نسبه خریداری شده است) :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۱/۱۷	ح - پرداختنی	۵,۰۰۰,۰۰۰	
	برگشت از خرید و تخفیفات		۵,۰۰۰,۰۰۰
	بابت برگشت يك دستگاه کامپیوتر معیوب به فروشنده		

حالت دوم:

مثال: در تاریخ ۸۴/۱/۱۷ شرکت وحید و حمید پس از خرید ۵ عدد کامپیوتر (در محث قبل) متوجه شد که يك عدد از آنها دارای عیب است لذا با فروشنده به توافق رسید که بابت کالای معیوب فروشنده مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به خریدار تخفیف دهد که ثبت آن به صورت زیر است (کامپیوترها به صورت نسیه خریداری شده است):

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۱/۱۷	ح - پرداختی	۱,۰۰۰,۰۰۰	
	برگشت از خرید و تخفیفات		۱,۰۰۰,۰۰۰
	بابت معیوب بودن قسمتی از کالای خریداری شده		

در مثالهای بالا خرید به صورت نسیه انجام گرفته بود حالا به چند مثال برگشت از خرید و تخفیفات بعد از خرید کالا به صورت نقد توجه کنید

مثال :

شرکت وحید و حمید در تاریخ ۸۴/۵/۱۰ تعداد ۱۰ دستگاه کامپیوتر را به مبلغ هر عدد ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری کرد و برای هزینه حمل آنها را به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت نمود .

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۵/۱۰	خرید	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	
	بانک / صندوق		۵۰,۰۰۰,۰۰۰
	بابت خرید ۱۰ دستگاه کامپیوتر		

توضیح اینکه اگر کالا بطور نسیه خریداری میشد حسابهای پرداختی بستانکار میشدند.

توضیح: اگر برای حمل کالای خریداری شده هزینه حملی را بپردازیم ثبت آن به صورت زیر است

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۵/۱۰	هزینه حمل	۲۰۰,۰۰۰	
	صندوق		۲۰۰,۰۰۰
	بابت هزینه حمل کالای خریداری شده		

مثال :

فرض الف) اگر در تاریخ ۸۴/۵/۱۲ تعداد ۲ عدد از کامپیوترها دلیل معیوب بودن به فروشنده برگشت دهد ثبت حسابداری زیر در حسابهای شرکت وحید و حمید زده میشود :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۵/۱۲	بانک / صندوق	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰
	برگشت از خرید و تخفیفات بابت برگشت ۲ دستگاه کامپیوتر به فروشنده		

فرض ب) چنانچه شرکت وحید و حمید بجای برگشت کامپیوترها ، با فروشنده به توافق برسد که از هر کامپیوتر مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال بعنوان تخفیف کسر گردد ثبتی به شرح زیر زده میشود :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۵/۱۲	بانک / صندوق	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
	برگشت از خرید و تخفیفات بابت برگشت از خرید و تخفیفات نقدی به علت معیوب بودن کالا		

فروش ادواری کالا:

برخلاف سیستم دائمی که حسابداری فروش کالا از دو ثبت تشکیل میشود در سیستم ادواری برای فروش فقط یک ثبت (آرتیکل) زده میشود.

(فروش کالا به طور نسبه)

مثال ۱ :

شرکت وحید و حمید در تاریخ ۱۳۸۴/۵/۱۵ تعداد ۲ عدد از کامپیوتر های خریداری شده در مثال قبل را به مبلغ هر عدد ۵,۵۰۰,۰۰۰ ریال بطور نسبه به فروش رساندند.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۵/۱۵	حسابهای دریافتی (بدهکاران)	۱۶,۵۰۰,۰۰۰	۱۶,۵۰۰,۰۰۰
	فروش بابت فروش ۲ دستگاه کامپیوتر		

مثال ۲ :

فرض کنیم فروش نسبه فوق با شرط (ن - ۶۰ / ۱۰٪ - ۲۰) باشد و خریدار قبل از اتمام مدت شرط نسبه یعنی در تاریخ ۱۳۸۴/۶/۵ نسبت به حسابداری زیر در دفاتر شرکت محمد و حسن انجام خواهد شد. تسویه مبلغ مذکور اقدام نماید ثبت

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۶/۵	بانک / صندوق	۱۴,۸۵۰,۰۰۰	

۱۶,۵۰۰,۰۰۰	۱,۶۵۰,۰۰۰	تخفیف نقدی فروش ح - دریافتی بابت فروش ۳ دستگاه کامپیوتر
------------	-----------	---

(فروش کالا به طور نقد)

مثال ۱:

در تاریخ ۸۴/۳/۱ شرکت مجید تعداد ۷ دستگاه موتور سیکلت را به مبلغ هر عدد ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقد به فروش رساند

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۴/۳/۱	بانک / صندوق فروش بابت فروش ۷ دستگاه موتور	۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۱,۰۰۰,۰۰۰

توضیح :
($7 \times 3,000,000 = 21,000,000$)

